

Ukázky k parametrům vyprávění:

„Vy hajzlové! Vy svině svinský, kdo vás tak vychoval!“ brečel za nama ten chlap. Ale to už jsme utékali opačným směrem kolem řeky k Vídeňskému mostu. ... Myslel jsem, že vyplivnu dušu. A děsně mě píchalo v boku. Tutela měl tlamu celou od hlíny a z nosu mu ještě valila červená. Tak jsme do Domova nemohli přijít. To by se nás hnedka vyptávali a kdo ví co ještě. Museli jsme dělat, že nic. Tutela si umyl v řece ksicht. A křenil se. On se normálně nekřenil. Ale fakt se křenil!

„Kurva, to bylo! Toho h-hajzla psa jsem trefil rovnou do držky. Ten se ještě dlouho nenažere ani nevysere,“ řekl Tutela.

„Ty vole, ale ty máš taky trefu, Bene,“ řekl Tutela. „Víš co? Udělám ti šnajdru, jako mám já. A budeme chodit spolu.“

„Kecáš,“ řekl jsem.

„N-nekecám,“ řekl Tutela.

Musel jsem se celou cestu řehtat. Fakt. Ani jsem si nemyslel! Ani jsem si nemyslel, že to tak šťastně dopadne.

„Pře-přestaň se řehtat, blbče,“ řekl Tutela, když už jsme přicházeli k Domovu.

„Musíme d-dělat, že nic“

Edgar Dutka, *Hajzl pes (U útulku 5)*, 2003

Já vím, že vám na píšťalu vyhrávám krotkou písničku (však ony hned přijdou kapitoly řízné); necht' si však vlídný čtenář uvědomí, že zatím tu hovoříme o makléřské rodině z Russell Square, v níž si každý – jak to v obyčejném životě bývá – špacíruje, obědvá, večeří, konverzuje a chodí na námluvy a při tom namlouvání nezažije nic vzrušujícího nebo podivuhodného. Taková je osnova děje: Osborne, zamilovaný do Amálie [...]

[...] Když byla Rebeka tak vlídně přijata do rodiny, jejíž podobizny jsme na předcházejících stránkách načrtli, pokládala ovšem za svou povinnost ze všech sil se svým dobrodincům zalíbit a získat si jejich důvěru. A kdopak by se tomu u takové nikým nehleděné sirotky neobdivoval; byl-li snad v jejích výpočtech jen stín sobectví, kdo popře, že to byla rozšafnost zcela oprávněná?

William Makepeace Thackeray, *Jarmark marnosti*, 1848

Kvidova matka měla s poštou v Sázavě problémy již mnohokrát. Kromě těch několika odlepených cizokrajných známek, které klidně oželela, se jí zde ztratily i celé dopisy, a dokonce jedna nebo dvě knížky, které si objednala v Klubu čtenářů; doporučené zásilky, které byly adresovány do zaměstnání, jí naopak na poště nesmyslně nechávali, takže si pro ně musela po práci osobně dojít. Většinou to však odbyla mávnutím ruky.

Když ale onoho nedělního odpoledne stála na chodbě nemocnice na Bulovce s těmi tak zoufale zbytečnými rodinnými fotografiemi, loupanými broskvemi v sirupu a

novou knížkou o dějinách Prahy, zatímco telegram o dědečkově smrti, odeslaný z nemocnice v sobotu v 11.35, stále ještě ležel kdesi za poštovní přepážkou, přísahala, že tentokrát to tak nenechá.

Michal Viewegh, *Báječná léta pod psa*, 1992

Chvějíc se, stanula na zahrádce proti Tomášovi.

„Kde máš uzal, proč jsi ho nevezla –“

„Tomáši, já –“

„Tak nech uzal, nevracej se pro něj a pojď –“ Chytl ji za ruku a běžel s ní napříč zahrádkou přes záhony rovnou k malinčí a ke stohu dubového kletí.

„Tomáši, prosím tě – počkej,“ prosila, zastavujíc se, „počkej –“

„Jen pojď, není času, odpíral Tomáš vzrušeně, „sic chytnou bratra, a my –“ Škubl jí a chvátal, táhl ji, neboť zůstávala pozadu. Nestačila mu, nechtěla mu stačit; u samého plotu stanula jako zarytá do země, vyškubla svou ruku z jeho a v zoufalém odhodlání vyrazila:

„Já nepůjdu!“

Tomáš byl ohromen.

„Že nepůjdeš? Proč?“

„Nemůžu.“

„Ty! Že nemůžeš!“

„Proboha tě prosím, nech mě, nezlob se, ale já nemůžu, nepůjdu.“

Alois Jirásek, *Temno*, 1915

Ještě musí koupit květiny. Clarissa předstírá naštvanost (přestože právě takové pochůzky přímo miluje), nechá Sally, aby uklidila koupelnu, a vyběhne ven. Slibuje, že bude za půl hodiny zpátky. [...]

Ze vstupní haly se dveře otevrou do mladého červnového dne, tak a pěkného a vydrhnutého, že se Clarissa na prahu zarazí, jako by právě stanula na okraji plaveckého bazénu a sledovala, jak se tyrkysové vlnky něžně rozbíjejí o jeho dlaždice a v modré hlubině se mihotají vláčné sluneční sítě. /.../ A z květinového truhlíku na okenní římsě té staré paní ze sousedního domu, jako vždy osazeného vybledle červenými umělými pelargoniemi, rozpustile vystrčila hlavičku živá pampeliška.

Jak je to báječné, jak až zalykavá je to radost, být naživu – v takovýhle červnový den! A být úspěšná, společensky až skandálně zajištěná, a mít na starosti jen takový zcela prostý zástoj. Clarissa Vaughanová, docela obyčejná ženská (proč by si to měla zapírat, ve svém věku?), musí teď koupit květiny a potom uspořádat slavnostní party. [...]

Připadá si jako nějaká zhýralá vdova, pod černým závojem čerstvě obarvená, s očima zkoumavě přehlížejícíma všechny potenciálně žádoucí muže, kteří se přišli rozloučit s jejím zemřelým manželem.

Michael Cunningham, *Hodiny*, 1999

Paní Dallowayová řekla, že květiny koupí sama. Vždyť Lucy čekalo ještě plno práce. Dveře se vysadí z pantů; přijdou ti chlapíci od Rumpelmayera. A pak, pomyslí si Clarissa Dallowayová, je tak krásné ráno – svěží a čerstvé, jako by je zrovna vyklopily děti z formičky na pláži.

Nádhera! Šipka do vody!

Virginia Woolfová, *Paní Dallowayová*, 1925

Opatrně nese cosi v bílém šátku, červený růžek z něho čouhá. Koukne-li na růžek, pousměje se; koukne-li podruhé, vzdychne si; je jí do pláče a do smíchu najednou. Ach, ty potůčku jasný, kterýžto tam z hor pospícháš a zde mezi kvítím hrčíš a bubláš, tobě jest ovšem hej! Tak jako tobě již nikomu jinému na světě se nedaří. Nikdo v ničem ti nebrání, do ničeho tě nenutí; běžíš si vesele, kudy ti libo, všude, kam si zaměříš, rádi tě vidí a starost také nikdy žádnou nemíváš. Ty hodně víš, kterak je chudobnému děvčeti, když má zejtra jíti za družici s nejpřednějším v okolí hochem a dnes mu donéstí rozmarii s červeným a modrým fáborem v bílém šátku zatočenou a ve jménu nevěsty a ženicha ho požádati, aby se zejtra jistotně dostavil, kytku opentlenu na kabátě a nový šátek v levé kapse!

Stojí a rozmýšlí se – jak se jí poselství asi vydaří [...]

Karolina Světlá, *Námluvy*, 1872

Má pravděpodobně ženu, která ho doma očekává s večerí, pečlivou starší paní, jak se sluší na manželku učitele a dokonce ředitele školy; ale dnešní večere bude lehká a bude se skládat z něčeho, co může na opožděného strávnicka počkat [...] Ano, jsou to včerejší knedlíky s vejci, jídlo ze zbytků, a přece vynikající, připraví-li se ve formě omelety opečené do zlatova. K tomu hlávkový salát, jak se zdá. [...] Popřípadě může být v roli kuchařky dospělá dcera anebo snacha: učitel Ammer žije s mladými od té doby, co jeho žena zemřela.

Karel Milota: Černý hřib (*Ďáblův dům*), 1994

Začal jsem Agnes pozorovat a zjišťoval jsem, jak málo ji znám. Zaujaly mne třeba takové malé rituály, které zcela nevědomky dodržovala. [...] Agnes se nikdy nedotýkala cizích lidí a vyhýbala se přímému kontaktu s nimi. Pořád se ale dotýkala věcí, sahala rukou na jednotlivé kusy nábytku nebo na budovy, které míjela. Často urovnávala drobné předměty, jako by jí vadilo jejich dosavadní uspořádání. Někdy k nim i čichala, a když jsem se nad tím pozastavil, tvářila se, jako by se nic nestalo.

[...]

Myslel jsem na dítě, které Agnes čeká. Uvažoval jsem nad tím, jestli mi bude podobné, jestli bude mít moji povahu. Neuměl jsem si ale představit, že někde bude žít nějaké moje dítě. I kdybych už Agnes nikdy neviděl, budu vlastně otcem. Můj život se změní, i když to dítě nikdy nepoznám. Musel bych přece vědět, kdo to je a jak vypadá. Vzal jsem svůj notes a pokusil se zachytit dětský obličej. Když se mi to nedařilo, začal jsem raději psát.

Naše dítě se narodilo čtvrtého května. Bylo to děvčátko. Bylo velmi malé a slabé a mělo řídké světlé vlásky. Pokřtili jsme je...

Dlouho jsem přemýšlel, jak dítě pojmenovat. Servírka mi přinesla čerstvou kávu a já jsem si na její jmenovce přečetl, že se jmenuje Margaret. Poděkoval jsem za kávu a pokračoval v psaní.

... Margaret. Kolébku jsme postavili do mé pracovny. Dítě každou noc plakalo, denně jsme s ním chodili na procházku, zastavovali jsme před hračkářstvím a přemýšleli, jaké hračky jí koupíme, až bude starší. Agnes prohlásila, že jí nechce kupovat jenom panenky.

„Chtěla bych, aby si hrála i s autíčky, letadly, s počítačem, s vláčky.“

„Nejdřív ale musí mít plyšová zvířátka a panenku,“ řekl jsem.

„A stavebnice,“ řekla Agnes. „Když jsem byla malá, [...]"

Peter Stamm: *Agnes*, 1998